

gemeente
Zoetermeer

JAARVERSLAG

LEERPLICHT/ DOORSTROOMPUNT

2022

2023

2022 2023

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag Leerplicht en Doorstroompunt 2022-2023. De medewerkers Leerplicht en Doorstroompunt zetten zich in om schoolverzuim terug te dringen en schooluitval te voorkomen. Ze doen dat samen met het onderwijs, de zorg en de maatschappelijke organisaties in de stad.

Schooljaar 2022-2023 was het eerste gewone schooljaar na Corona. Met het Nationaal Programma Onderwijs zijn de achterstanden grotendeels ingelopen. Daar kan iedereen die daar hard aan heeft gewerkt trots op zijn! Tegelijkertijd zien we dat die periode ook een groot effect heeft gehad op de ontwikkeling van de kinderen. Een deel van de jongeren kampt nog steeds met problemen zoals gebrek aan motivatie. Dat is zichtbaar in de toename van de verzuim- en zorgmeldingen die we hebben ontvangen van de scholen. Doordat er dan steeds goed werd gereageerd en er waar nodig extra begeleiding kwam, is het aantal jongeren dat voortijdig met school is gestopt gelukkig niet toegenomen. We weten dat een fijne school die veel aandacht heeft voor de kinderen die wél aanwezig zijn, een luisterend oor voor de leerling, en soms een extra steuntje in de rug, belangrijke ingrediënten zijn voor een succesvolle schoolloopbaan. Dat betekent ook dat we ouders aanspreken als die te makkelijk denken over schoolverzuim!

Mijn hartelijke dank voor iedereen die hieraan een bijdrage levert.

Marijke van der Meer
Wethouder Onderwijs

VOORWOORD

INHOUD

LEERPLICHT

AANTAL LEERPLICHTMELDINGEN IN 2022-2023

WAAR GINGEN DE MELDINGEN OVER?

HOE ZIJN DE MELDINGEN AFGEHANDELD?

WAT WAS HET RESULTAAT?

SPIJBELEN

WAAR KOMEN DE SPIJBELMELDINGEN VANDAAN?

PROTOCOL ZIEKTEVERZUIM ALS SIGNAAL

WAAR HADDEN DE VRIJSTELLINGEN BETREKKING OP?

ELK KIND EEN PASSENDE PLEK

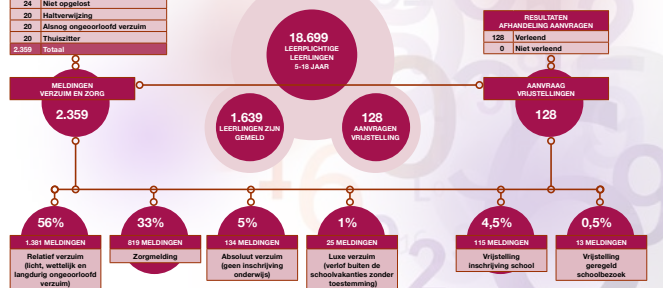
CIJFERS THUISZITTERS

ABSOLUUT VERZUIM

LEERPLICHT IN ÉÉN OOGOPSLAG

RESULTATEN AFHANDELING MELDINGEN	
1.193	Naar school
238	Hulpverlening
318	Waarschuwing
214	Ten kantoorname dossier
114	School vervangend traject
55	Niet verwijtbaar
30	Verhuist
49	Overzicht Doorstroompunt
45	Niet langer zorgelijk
29	Proces verbaal
24	Niet opgelost
20	Halfverwijzing
20	Alsnog ongeoorloofd verzuim
20	Thuiszitter
2.395	Totaal

2022 2023
LEERPLICHT
IN ÉÉN OOGOPSLAG

BEROEPENFEEST 'ZOETERMEER ON STAGE'

THE NEXT STEP

NO-SHOW-ACTIE

2

3

4

4

4

5

5

6

6

7

8

9

9

9

10

DOORSTROOMPUNT

12

STARTKWALIFICATIE

12

WIE ZIJN DE UITVALLERS EN WAAR KOMEN ZE VANDAAN?

13

DOORSTROOMPUNT

13

HOE WORDEN DE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS BEGELEID?

14

UITSTROOM VAN DE BEGELEIDE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS 2022-2023

14

BEGELEIDING OUDE VSV-ERS

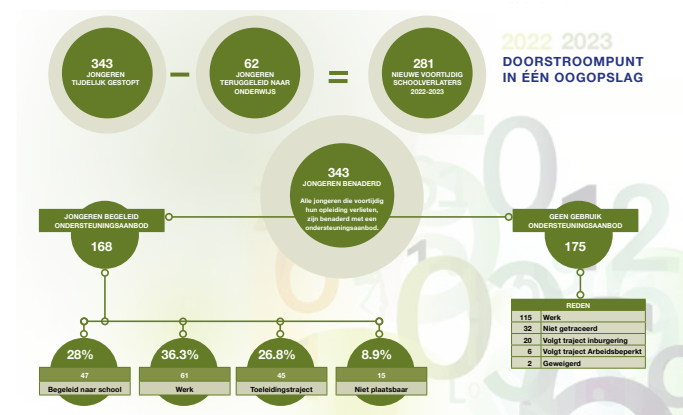
15

PREVENTIE INZET

15

DOORSTROOMPUNT IN ÉÉN OOGOPSLAG

16

KWETSBARE JONGEREN

17

TOELEIDING ARBEIDSMARKT VOOR PRAKTIJKONDERWIJS (PRO)

EN SPECIAAL ONDERWIJS (VSO)

17

BEGELEID WONEN JONGEREN (BWJ)

17

KETENAANPAK JONGE MOEDERS

18

NAZORG EX-GEDETINEERDEN

18

11

11

11

AANTAL LEERPLICHTMELDINGEN IN 2022-2023

Het aantal leerplichtigen in Zoetermeer in het schooljaar 2022-2023 bedroeg 18.699.

De leerplichtambtenaren ontvingen 2.359 meldingen verzuim en zorg van de scholen en deze meldingen hadden betrekking op 1.639 leerlingen. Een stijging t.o.v. voorgaand schooljaar (namelijk 1.973 meldingen over 1.356 leerlingen). De stijging zit vooral in de preventieve meldingen van licht verzuim zoals te laat komen en zorgmeldingen over ziekteverzuim of psychosociale problematiek. Daarnaast ontving leerplicht 128 aanvragen vrijstelling door ouders (t.o.v. 157 in het voorgaand schooljaar).

WAAR GINGEN DE MELDINGEN OVER?

Absoluut verzuim (geen inschrijving onderwijs)

Bij 291 leerlingen is onderzoek naar de schoolinschrijving verricht. Dit gebeurt meestal als een kind of jongere nieuw in de gemeente komt te wonen. Bij 134 leerlingen was er sprake van absoluut verzuim, een groot deel hiervan behoort tot de doelgroep statushouders of vluchtelingen.

Luxeverzuim (verlof buiten de schoolvakanties zonder toestemming)

Bij 25 kinderen (uit 21 gezinnen) kwam een melding over vermoedelijk luxeverzuim. Na onderzoek bleek dat er bij 9 meldingen geen sprake was van verwijtbaarheid. Er is 8 keer een formele waarschuwing aan ouders gegeven en bij 8 kinderen (uit 6 gezinnen) is een proces-verbaal opgemaakt.

Relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim)

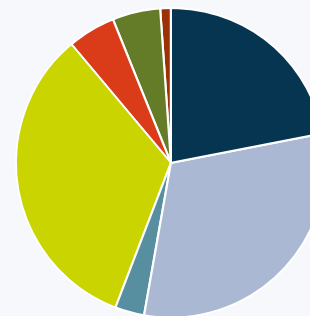
De meeste meldingen gaan over spijbelen (1.311). Ruim 40% hiervan ligt onder de wettelijke norm van 16 uur per 4 weken en is gemeld in het kader van preventie.

Zorgmeldingen hebben onder andere betrekking op zorgelijk of twijfelachtig ziekteverzuim (83) of vanwege omstandigheden die niet verwijtbaar zijn zoals psychosociale problematiek (460).

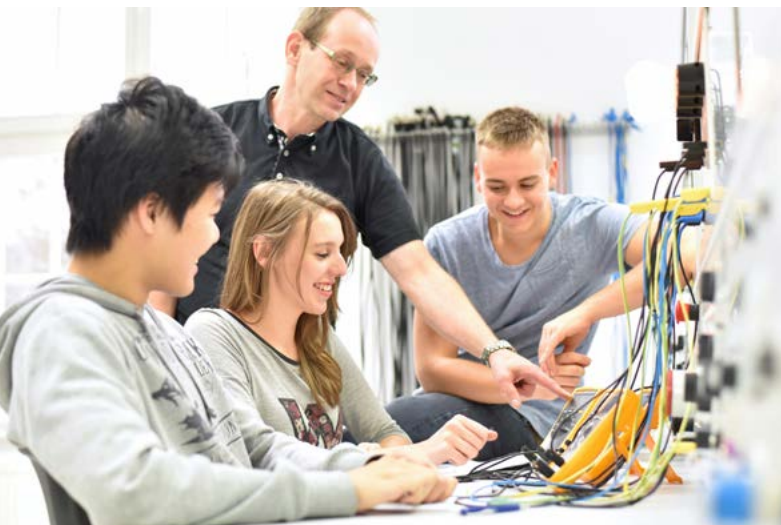
Aanvraag vrijstelling van onderwijs

Vrijstelling is mogelijk op grond van bijzondere omstandigheden, bij psychische of lichamelijke beperking (59) of voor een vervangend scholingstraject in het laatste jaar van de kwalificatieplicht. (45).

Grafiek 1
Verdeling meldingen naar soort verzuim en aanvragen vrijstelling
(totaal = 2.487)

- **Absoluut verzuim**
134 meldingen (5%)
- **Luxe verzuim**
25 meldingen (1%)
- **Relatief verzuim (licht)**
535 meldingen (22%)
- **Relatief verzuim (wettelijk)**
776 meldingen (31%)
- **Langdurig relatief verzuim (thuiszitters)**
70 meldingen (3%)
- **Zorgmelding**
819 meldingen (33%)
- **Aanvragen vrijstellingen**
128 meldingen (5%)

WAT WAS HET RESULTAAT?

Het resultaat van de meeste leerplichtacties is dat de jongeren weer naar school gaan (71,4%) en het verzuim is beëindigd.

HOE ZIJN DE MELDINGEN AFGEHANDELD?

Het team leerplicht begeleidde leerplichtige jongeren en ouders op verschillende manieren:

- Het sturen van waarschuwingsbrief bij licht of eerst verzuim;
- Het oproepen van jongeren en ouders voor een gesprek op het gemeentehuis of school;
- Telefonisch contact met ouders en scholen;
- Het afleggen van huis- en schoolbezoeken;
- Uitvoeren van de domeincheck;
- Het opmaken van Halt of proces-verbaal, deelname aan overleg met de Officier van Justitie en de Raad voor Kinderbescherming en het optreden bij de zittingen van het kantongerecht;
- Toeleiden naar alternatieve scholingstrajecten als regulier onderwijs niet mogelijk of wenselijk is;
- Deelname aan de Zorgactieteams op de scholen;
- Doorverwijzen naar hulpverlening en deelname aan zorggesprekken;
- Voorlichtingsacties op scholen voor leerlingen en onderwijzend personeel.

Tabel 1 Resultaten van afhandeling meldingen naar soort verzuimmelding

	Absoluut verzuim	Relatief (licht verzuim)	Relatief (wettelijk verzuim)	Langdurig (thuiszitten) verzuim	Luxe verzuim	Zorg-melding	Totaal
Naar school	72	185	498	18	-	381	1.153
School vervangend traject	16	6	26	23	-	52	114
Niet verwijtbaar	-	14	35	-	6	-	55
Waarschuwing	-	233	75	2	8	-	318
Haltverwijzing	-	17	2	1	-	-	20
Proces-verbaal	1	9	10	1	8	-	29
Alsnog ongeoorloofd verzuim	-	-	-	-	-	20	20
Thuiszitter	-	3	3	-	-	14	20
Niet opgelost	18	-	-	7	-	-	24
Hulpverlening/opname	-	33	32	14	-	159	238
Niet langer zorgelijk	-	-	-	-	-	45	45
Verhuisd	15	5	8	1	-	22	50
Ter kennisname dossier	-	27	70	2	3	110	214
Overdracht Doorstroompunt (18+)	12	3	17	1	-	16	49
Totaal	134	535	776	70	25	819	2.359

Tabel 2 Herkomst scholen bij relatief verzuim (spijbelen)

	Relatief (licht)	Relatief (wettelijk)	Totaal Aantal	%
BO/SBO	24	16	40	3,1%
SO	2	3	5	0,4%
VSO	17	20	37	2,8%
PRO	11	13	24	1,8%
Onderbouw VO	151	31	182	13,9%
VMBO	260	60	320	24,4%
HAVO	35	8	43	3,3%
VWO	18	4	22	1,7%
VAVO	0	10	10	0,8%
MBO niveau 1	4	104	108	8,2%
MBO niveau 2	4	181	185	14,1%
MBO niveau 3	2	61	63	4,8%
MBO niveau 4	7	265	272	20,7%
Totaal	535	776	1.331	100%

SPIJBELEN

Vanuit de preventieve aanpak mag ook licht verzuim zoals te laat komen en verzuim onder de wettelijke norm van 16 uur in 4 weken gemeld worden. Er waren 1.311 spijbeldingen (licht en wettelijk), die betrekking hadden op 921 personen (186 leerlingen meer dan voorgaand jaar). Hiervan hadden 660 leerlingen (71%) maar 1 verzuimmelding gedurende het gehele schooljaar.

De meest voorkomende reden voor spijbelen is gebrek aan motivatie (447 keer), te laat komen (277 keer), gevolgd door psychosociale problematiek (141 keer). Bij 267 meldingen was er sprake van herhaald verzuim.

WAAR KOMEN DE SPIJBELMELDINGEN VANDAAN?

Binnen het voortgezet onderwijs heeft het vmbo het grootste aandeel in de meldingen (320). Met 628 meldingen (47,8%) zijn de meeste spijbeldingen afkomstig van het mbo. Omdat de schooluitval op het mbo ook het grootst is, worden preventief huisbezoeken afgelegd bij het eerste verzuim. Dit wordt uitgevoerd door verzuimmedewerkers van het Mbo Rijnland en een coach en gefinancierd door de gemeente. De ouderbetrokkenheid is hiermee eveneens vergroot.

PROTOCOL ZIEKTEVERZUIM ALS SIGNAAL

De gemeente Zoetermeer laat jaarlijks ongeveer 200 onderzoeken uitvoeren door de JGZ (schoolartsen) op verzoek van de school of leerplicht. Dit wordt uitgevoerd bij leerlingen die zorgwekkend of frequent ziekteverzuim tonen. Nader onderzoek is nodig om de reden van het verzuim te achterhalen of de belastbaarheid te bepalen. Ouders worden hierbij betrokken.

Wanneer er bij een leerling zorgen zijn over het ziekteverzuim, dan zal de school eerst met de leerling en ouder(s) hierover in gesprek gaan.

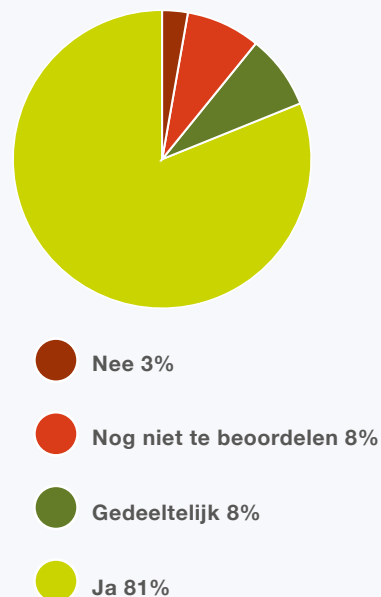
Dan komt ook aan de orde wat vanuit school helpend kan zijn om het verzuim te doen verminderen en worden afspraken gemaakt. Blijft desondanks het ziekteverzuim zorgelijk, dan volgt er een aanmelding bij de jeugdarts. De begeleiding door de jeugdarts start met een gesprek, zo nodig aangevuld met een onderzoek, waarbij zowel de leerling als zijn of haar ouders aanwezig zijn.

De jeugdarts stuurt (in overleg met ouders) een terugkoppeling en advies aan school en na 2 maanden volgt een follow up.

In 2023 zijn 179 leerlingen aangemeld en uitgenodigd door de JGZ. Er zijn 165 onderzoeken afgerond.

Bij 81% van de onderzochte leerlingen is vastgesteld dat zij in staat waren onderwijs te volgen.

Grafiek 2
Aantal in staat onderwijs te volgen in 2023

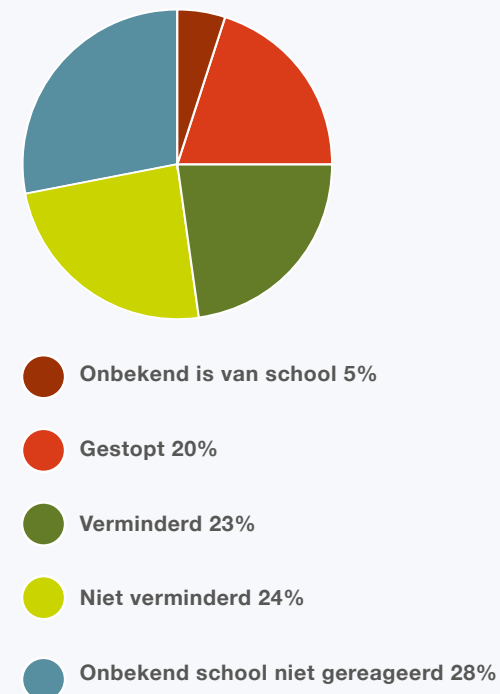

De leerlingen die blijven verzuimen na positief advies en de leerlingen die niet bij de schoolarts verschijnen, worden samen met hun ouders opgeroepen door school en/of de leerplichtambtenaar.

Bij 23% van de leerlingen is het ziekteverzuim niet verminderd, wat vergelijkbaar is met de cijfers uit 2022. Hierbij kan meespelen dat leerlingen soms laat worden aangemeld, waarbij interventies meer tijd nodig hebben. En daarnaast is een belangrijke factor de wachttijd voor gerichte hulp bij de GGZ waardoor het ook langer duurt voordat gewerkt kan worden aan re-integratie.

Grafiek 3
Ziekteverzuim resultaat in 2022

WAAR HADDEN DE VRIJSTELLINGEN BETREKKING OP?

In schooljaar 2022-2023 zijn 128 aanvragen vrijstelling door ouders ingediend en toegekend.

De Leerplichtwet kent twee vormen van vrijstelling:

- vrijstelling van geregeld schoolbezoek
- vrijstelling van inschrijving bij een school

Bij 59 leerlingen is een volledige ontheffing (5a) afgegeven omdat na onafhankelijk onderzoek is vastgesteld dat zij niet in staat zijn onderwijs te volgen en dat zorg of behandeling nodig is. Hieronder vallen ook de plaatsingen op een Kinderdienstencentrum (KDC). Bij 31 leerlingen is dit tot het einde van hun leerplicht (hiervan zaten 6 jongeren in hun laatste jaar leerplicht), 21 leerlingen hebben één of meerdere scholen van het speciaal onderwijs bezocht. Er wordt door leerplicht een onafhankelijke arts ingeschakeld om te beoordelen of een kind niet in staat is onderwijs te volgen. In verband met het 4-ogen principe wordt het samenwerkingsverband passend onderwijs door de arts geraadpleegd. Ook bij kinderen met een vrijstelling wordt zo veel mogelijk de integrale aanpak voortgezet om te kijken wat het ontwikkelperspectief is en of terugkeer in het onderwijs mogelijk is. Bij 8 kinderen is alsnog terugkeer naar (speciaal) onderwijs gerealiseerd.

Tabel 3 Afhandeling aanvraag vrijstellingen

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

	Grondslag		PO	VO	MBO	Geen	Totaal
Verleend 3a	aangepast schoolprogramma		-	-	1	-	1
Verleend 3b	toelating 15 jarige op mbo		-	-	12	-	12
	Grondslag	KDC	PO	VO	MBO	Geen	Totaal
Verleend 5a	lichamelijk of psychische niet in staat	11	11	20	17	29	59
Verleend 5b	bezwaar op basis van levensovertuiging	-	1	-	-	2	1
Verleend 5c	inschrijving bij school in buitenland	-	3	1	-	6	10
Verleend 15	vervangend leerwerktraject	-	-	12	29	4	45

ELK KIND EEN PASSENDE PLEK

Een thuiszitter is een leerling die 4 weken of langer geen onderwijs volgt en die geen vrijstelling van de leerplicht heeft. Hoewel de term anders doet vermoeden, zitten de meeste thuiszitters niet letterlijk thuis maar volgen al naar gelang hun belastbaarheid een alternatief dagbesteding/scholingstraject of hulpverleningstraject. Met de invoering van het Passend Onderwijs zijn de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor het terugdringen van thuiszitters door het bieden van passende ondersteuning. De gemeente sluit hierbij aan door de jeugdhulp dichterbij of in de school te organiseren.

Er vinden maandelijks thuiszitterstafels plaats in het po en vo met het samenwerkingsverband, Jeugd en Gezinshulp, Jeugdbescherming West en leerplicht om de voortgang te bewaken en waar nodig op te schalen.

CIJFERS THUISZITTERS (langdurig relatief verzuim)

Het aantal thuiszitters is een aantal jaar gestaag gedaald, maar na Corona zien we over de hele linie meer zorgmeldingen en complexe (gezins)problematiek. Het aantal thuiszitters is daardoor weer toegenomen. In het schooljaar 2022-2023 waren er 70 jongeren in de leeftijd van 5-18 jaar (0,38% van het totaal aantal leerplichtigen) die 4 weken of langer geen regulier onderwijs volgden en geen vrijstelling hadden. Dit is een stijging t.o.v. het jaar ervoor (resp. 0,22% /42 leerlingen). Bij 44 jongeren is de schoolgang gedeeltelijk of volledig hersteld.

ABSOLUUT VERZUIM

Er waren 132 kinderen die (tijdelijk) geen schoolinschrijving hadden. Dit betrof voornamelijk kinderen van statushouders en Oekraïense vluchtelingen. Door de grote toename was er een lange wachtlijst voor de Internationale Schakelklassen (ISK) in het voortgezet onderwijs. Er was geen uitbreiding mogelijk door personeelstekorten en gebrek aan geschikte lesruimtes.

Inmiddels is er een geschikte en ruimere leslocatie ISK gerealiseerd in de wijk Dorp.

Tabel 4 Afhandeling bij thuiszitters

	Aantal	%
Formele waarschuwing	2	2,0
Halt	1	1,4
Hulpverlening	16	22,9
Naar (andere) school	18	25,7
Niet opgelost	7	10,0
Onderwijszorgarrangement	12	17,1
Proces-verbaal	1	1,4
Schoolvervangend traject	12	17,2
Verhuisd	1	1,4
Totaal	70	100

Tabel 5 Uitstroom bij absoluut verzuim

Totaal		
	Aantal	%
Terug naar school	72	53,7
Niet opgelost eind schooljaar	18	13,4
Overdracht RMC	12	9,0
Proces-verbaal	1	0,7
Schoolvervangend traject	7	5,2
Verhuisd	15	11,2
Vrijstelling	9	6,7
Totaal	134	100

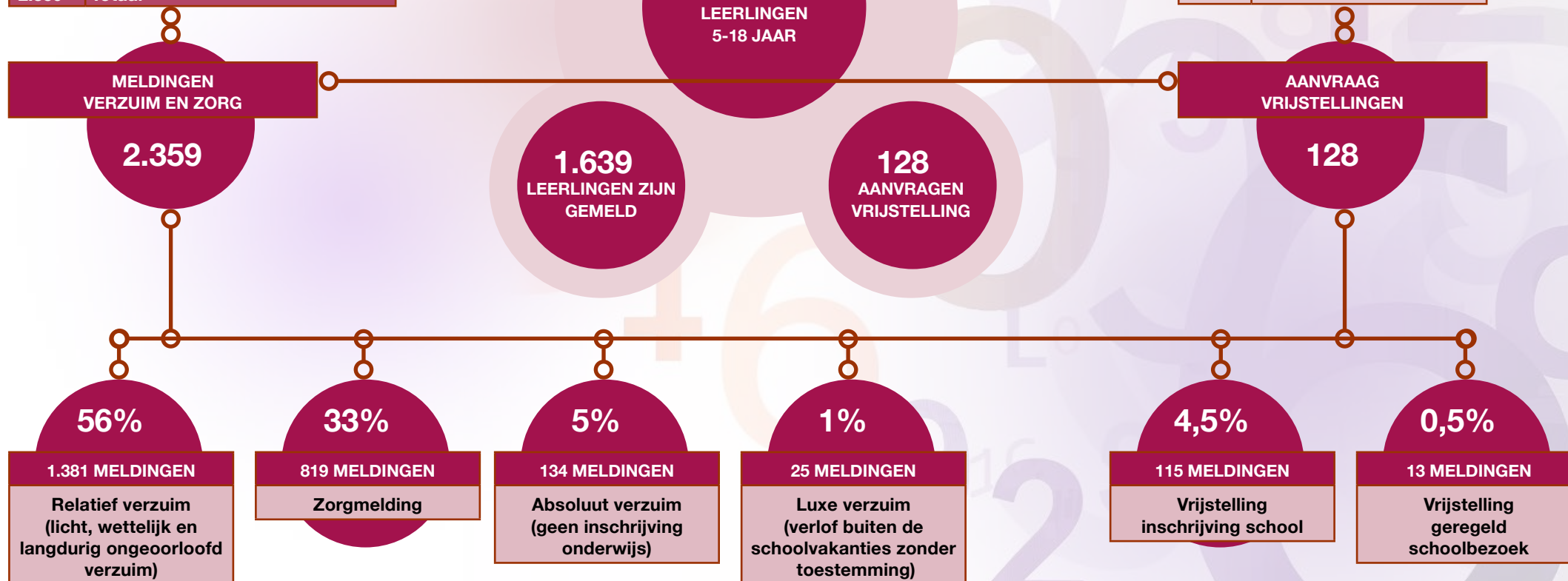

2022 2023

LEERPLICHT IN ÉÉN OOGOPSLAG

RESULTATEN AFHANDELING MELDINGEN	
1.153	Naar school
238	Hulpverlening
318	Waarschuwing
214	Ter kennisname dossier
114	School vervangend traject
55	Niet verwijtbaar
50	Verhuisd
49	Overdracht Doorstroompunt
45	Niet langer zorgelijk
29	Proces-verbaal
24	Niet opgelost
20	Haltverwijzing
20	Alsnog ongeoorloofd verzuim
20	Thuiszitter
2.359	Totaal

RESULTATEN AFHANDELING AANVRAGEN	
128	Verleend
0	Niet verleend

BEROEPENFEEST 'ZOETERMEER ON STAGE'

Een goede opleidingskeuze voorkomt schooluitval en loopbaanoriëntatie is daarom van groot belang. De gemeente nam samen met het onderwijs en bedrijfsleven ook dit jaar deel aan Zoetermeer On Stage. Zij ontmoetten ongeveer 200 beroepsbeoefenaren op de beursvloer van de Dutch Innovation Factory. Vooraf hadden zij al deelgenomen aan een training 'Junior Netwerking'. Zij leerden een motivatiebrief schrijven en ontwierpen een eigen visitekaartje. Dit werd met de deelnemende Zoetermeerse bedrijven gedeeld. Bij een match werd een afspraak gemaakt voor de Doe Dag waarbij alle leerlingen een dag konden meelopen op de werkvloer. Om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen in het bedrijfsleven, hebben ook de docenten deelgenomen aan de bedrijfsbezoeken.

<https://www.zoetermeeronstage.nl/>

THE NEXT STEP

Voor leerlingen van het speciaal- en praktijkonderwijs is de vervolgstap na school vanwege een beperking extra spannend. De gemeente organiseert samen met de betrokken scholen ook een beursvloer voor deze leerlingen en hun ouders. Ze kunnen kennis te maken met werkgevers, aanbieders van dagbesteding en organisaties die extra ondersteuning kunnen bieden. Voor de leerlingen valt er veel te zien en te doen om zo te ontdekken waar hun talenten liggen.

<https://thenextstepzoetermeer.nl/>

NO-SHOW-ACTIE

Na de zomer voeren leerplichtambtenaren, casemanagers Doorstroompunt en verzuimmedewerkers van het ROC ID College gezamenlijk de jaarlijkse controleactie uit in de klassen van het Mbo.

De NO SHOW actie wordt regionaal uitgevoerd en beoogt de volgende doelen:

- Controleren of studenten na de zomervakantie daadwerkelijk met hun (vervolg)opleiding gestart zijn.
- Traceren en ondersteunen van jongeren waarbij de aanmelding niet goed verlopen is zodat ze alsnog geplaatst worden.
- Docenten wijzen op het belang van goede verzuimregistratie en melding.
- Studenten op de hoogte brengen van de kwalificatieplicht en aanpak voortijdig schoolverlaten.
- Studenten bekendmaken met de ondersteuning op gebied van loopbaanbegeleiding en zorg.
- Afleggen van huisbezoeken aan jongeren die niet bereikbaar zijn.

STARTKWALIFICATIE

Een voortijdig schoolverlater (vsv'er) is een leerling die het onderwijs verlaat zonder dat hij een startkwalificatie behaald heeft. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal mbo2-, havo- of vwo-niveau. Voortijdige schoolverlaters moeten het liefst zo snel mogelijk weer terug naar school zodat ze een goede opleiding krijgen die bijdraagt aan hun kansen op de arbeidsmarkt. De gemeente levert daar een belangrijke bijdrage aan. In de wet op de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) staan de volgende taken van de gemeente beschreven:

- De realisatie van een sluitende melding en registratie van voortijdig schoolverlaters;
- Zorg dragen voor doorverwijzing en herplaatsing van voortijdig schoolverlaters;
- Het tot stand brengen van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren
- Het in beeld houden van oud-vsv'ers (die in eerdere jaren uitgevallen zijn) en de jongeren van het praktijk- en speciaal onderwijs tot 23 jaar.

Het RMC heeft een nieuwe naam: het Doorstroompunt.

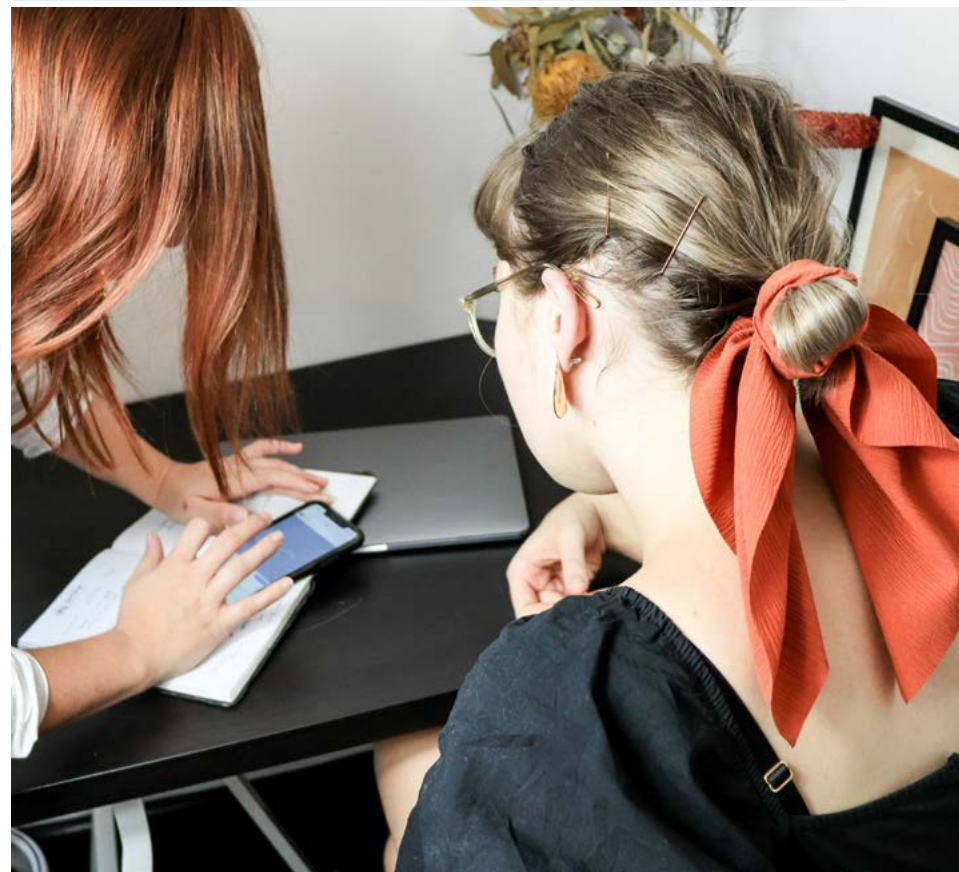
HOEVEEL NIEUWE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS HADDEN WE?

Een jongere die in het verslagjaar zijn opleiding voortijdig beëindigd en niet weer ingeschreven staat op 1 oktober van het volgend schooljaar wordt geteld als nieuwe voortijdig schoolverlater. Gedurende het schooljaar 2022-2023 hebben 343 jongeren hun opleiding (tijdelijk) beëindigd, hiervan zijn 62 teruggeleid naar onderwijs en waren er dus 281 nieuwe voortijdig schoolverlaters. Dit is 2,8% van de doelgroep (2,7% vorig schooljaar).

Dit jaarverslag rapporteert over alle jongeren die tussentijds zijn uitgevallen, de inspanningen die geleverd zijn en de resultaten. Het overgrote deel is ouder dan 18 jaar en valt niet onder de leerplicht of de kwalificatieplicht en begeleiding vindt plaats binnen een vrijwillig kader. Alle jongeren die voortijdig hun opleiding verlieten, zijn benaderd met een ondersteuningsaanbod (m.u.v. verhuisd). Er zijn 343 jongeren benaderd, waarvan 168 jongeren gebruik hebben gemaakt van de begeleiding.

Tabel 6 Verdeling vsv-ers verslagjaar 2022/2023 naar begeleidingsaanbod

Vsv-ers verslagjaar	Aantal	%
Begeleid	168	48%
Geen gebruik begeleidingsaanbod	175	52%
Is gaan werken en/of studeren	115	34%
Niet getraceerd na huisbezoek	32	9%
Volgt traject inburgering	20	6%
Volgt traject Arbeidsbeperkt	6	2%
Heeft aanbod geweigerd	2	1%
Totaal	343	100%

WIE ZIJN DE UITVALLERS EN WAAR KOMEN ZE VANDAAN?

Er zijn verschillende redenen waarom leerlingen hun opleiding beëindigen. Het gaat om een gebrek aan motivatie (63%), verkeerde opleidingskeuze (9%) of het hoogst haalbare bereikt (8%), ze willen werken (12%) of kampen met psychosociale problematiek (6%). Het grootste deel van de voortijdig schoolverlaters was 18 of 19 jaar oud (66,8%).

Als we kijken naar de school waar ze uitgevallen zijn dan valt 75,6% (259) uit het mbo. Jongeren waarbij de school onbekend is, zijn overwegend vluchtelingen en statushouders.

Tabel 7 Onderwijsachtergrond uitvallers, naar leeftijd op ingangsdatum

Onderwijsachtergrond	Leeftijd						Totaal
	17	18	19	20	21	22	
VMBO	-	4	3	-	-	-	7
HAVO/VWO	-	7	1	-	-	-	8
VAVO: VMBO T	-	-	-	2	-	-	2
VAVO: HAVO/VWO	-	5	1	2	-	4	12
MBO	3	116	59	37	27	17	259
School buitenland/ onbekend	-	21	10	8	7	7	53
Particulier onderwijs	-	-	2	-	-	-	2
Totaal	3	153	76	49	36	28	343

HOE WORDEN DE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS BEGELEID?

Wanneer de problematiek school overstijgend is of de jongere al is uitgevallen, wordt deze na melding door de leerplichtambtenaar of casemanager Doorstroompunt uitgenodigd om te kijken wat er nodig is. Jongeren tot 18 jaar vallen onder de kwalificatieplicht en worden door de leerplichtambtenaar op een vervangend scholingstraject geplaatst als terugkeer naar school niet mogelijk is.

Bij jongeren van 18-23 jaar vindt de begeleiding op vrijwillige basis plaats. Er wordt altijd contact gezocht met de school van herkomst om zoveel mogelijk gezamenlijk het traject uit te stippelen. Begeleiding kan variëren van advies en bemiddeling naar school tot plaatsing op intensieve begeleidingstrajecten i.s.m. het onderwijs, hulpverlening of Binnenbaan. Als een jongere niet reageert en er verder geen school- of werkgegevens bekend zijn, brengt de casemanager een bezoek aan huis om de informatie op te halen en te kijken of degene toch hulp nodig heeft. Op deze manier probeert het Doorstroompunt alle jongeren goed in beeld te houden.

Het Doorstroompunt maakt onderdeel uit van de Sluitende Aanpak Jongeren en kan gebruik maken van het re-integratieaanbod wanneer er sprake is van te grote afstand tot onderwijs en/of werk. Als de jongere inkomensondersteuning nodig heeft, wordt hij overgedragen naar klantmanager Werk, Zorg en Inkomen. Wanneer ondersteuning naar werk geboden is, wordt geschakeld met de Binnenbaan. De lijnen zijn kort en onderling wordt afgestemd wie de regie heeft op het traject van de jongere.

Tabel 8 Uitstroom begeleide nieuwe vsv-ers 2022-2023

Uitstroom naar	Aantal	%
Onderwijs	47	28,0%
Mbo	43	
VO/VSO	0	
VAVO/HAVO	4	
Werk regulier	61	36,3%
Werk regulier	61	
Toeleidingstrajecten	45	28,8%
Nog in traject Doorstroompunt	21	
Reïntegratie / WZI	19	
Hulpverlening	5	
Niet plaatsbaar	15	8,9%
Geen motivatie	7	
Verhuisd	7	
Obekend	1	
Totaal	168	100%

UITSTROOM VAN DE BEGELEIDE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS 2022-2023

Aan het eind van ieder schooljaar wordt gecontroleerd waar de jongere naartoe gaat na het aangeboden traject. Bij 28% van de begeleide jongeren is terugkeer naar onderwijs gerealiseerd, 36,3% is aan het werk gegaan en 26,8% zat nog op een toeleidingstraject bij het Doorstroompunt of een andere ketenpartner. Hoewel het streven is zoveel mogelijk jongeren naar onderwijs terug te leiden, ziet het Ministerie van OC&W uitstroom naar werk ook als een positieve herplaatsing van de voortijdige schoolverlater als dit het hoogst haalbare is.

BEGELEIDING OUDE VSV-ERS (64 jongeren)

Behalve jongeren die in het verslagjaar uitvallen, begeleidt het Doorstroompunt ook jongeren die al eerder het onderwijs hebben verlaten, de zogenaamde ‘oude’ voortijdig schoolverlaters. Het gaat bijvoorbeeld om voortijdig schoolverlaters die nieuw in de stad zijn komen wonen of nieuwkomers die nog geen onderwijs in Nederland hebben gevolgd. Soms bellen jongeren zelf weer op voor hulp en worden ze opnieuw begeleid. Er zijn 190 ‘oude’ voortijdig schoolverlaters benaderd, waarvan 64 begeleid zijn gedurende het verslagjaar.

Uit de cijfers blijkt dat jongeren die langer het onderwijs verlaten hebben, moeilijker terug te leiden zijn naar onderwijs. Daarom ligt binnen de aanpak voortijdig schoolverlaten meer nadruk op preventieve melding en ondersteuning door het Doorstroompunt bij verzuim en dreigend uitval.

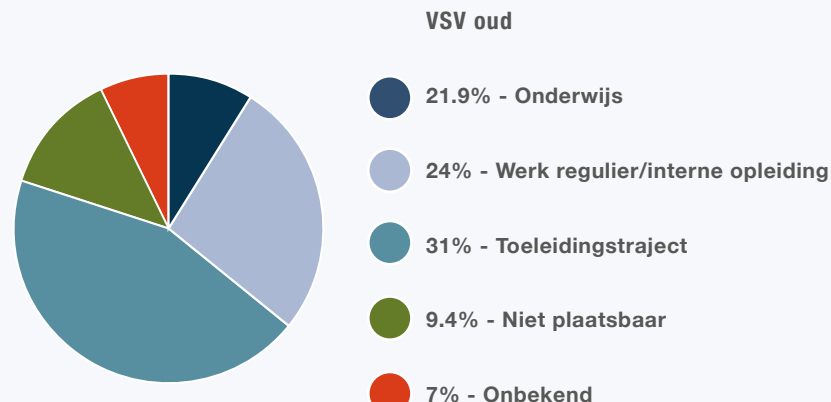
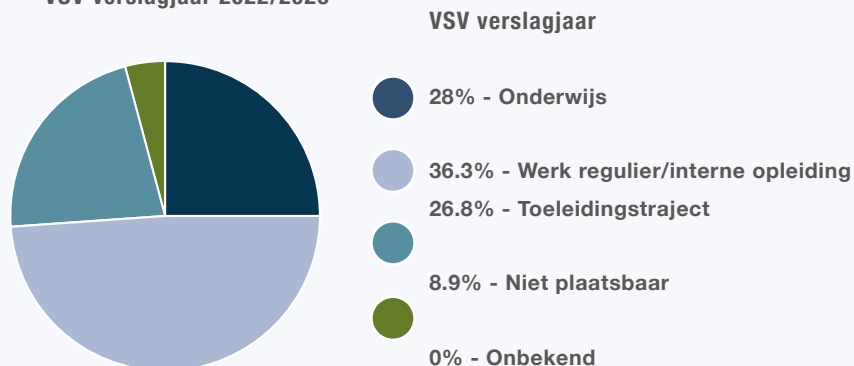
PREVENTIE INZET bij verzuim 18+ (508 jongeren) en zorg (87 jongeren)

Volgens de wet hoeft het verzuim bij 18 jaar en ouder pas gemeld te worden bij 4 weken aaneengesloten verzuim. Om de aangescherpte doelstelling van het kabinet te behalen, is een preventieve aanpak belangrijk. Daarom is de meldtermijn verzuim voor jongeren ouder dan 18 jaar in de regio gelijkgetrokken met de meldtermijn voor de leerplichtigen. De school is het eerstverantwoordelijk om uitval te voorkomen en ondersteuning te bieden. Absentie wordt digitaal geregistreerd door de docent in de les en meteen doorgegeven aan de verzuimmedewerker. Dit schooljaar waren er meer meldingen van zorg en verzuim dan voorgaand schooljaar.

Er zijn 1378 meldingen verzuim 18+ via het digitale verzuimloket DUO gedaan. De meldingen hadden betrekking op 680 jongeren (t.o.v. 651 voorgaand schooljaar). Bij 508 jongeren is er vanuit het Doorstroompunt contact geweest. Bij een eerste melding volgt meestal een waarschuwingsbrief. Bij herhaald verzuim is door het Doorstroompunt preventief met 174 jongeren contact gezocht. Met deze jongeren wordt vroegtijdig gesproken zodat de juiste steun ingezet kan worden. Van de 651 jongeren met verzuim zijn uiteindelijk 192 jongeren voortijdig gestopt met hun opleiding.

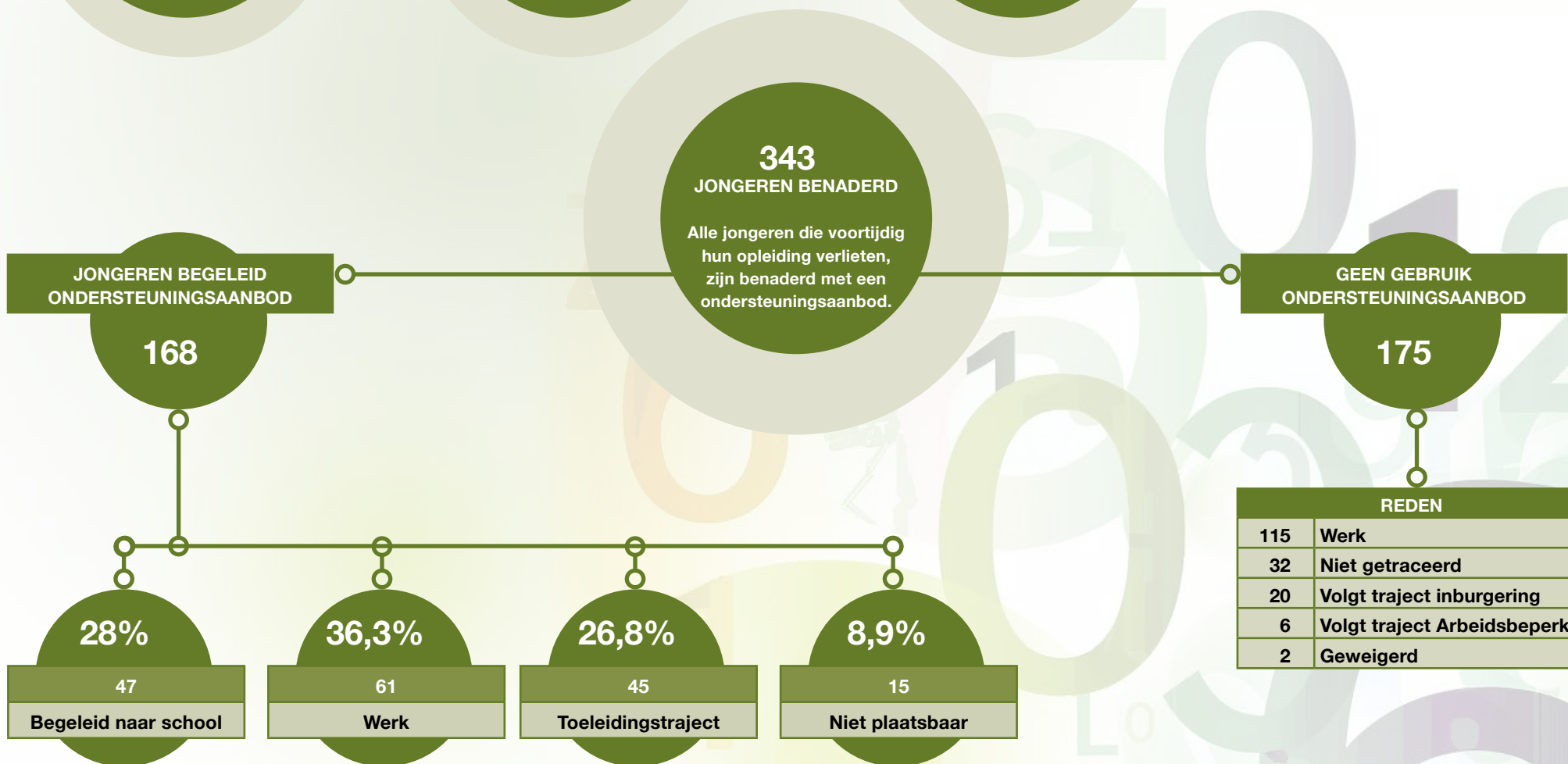
Daarnaast zijn 87 jongeren gemeld vanwege zorg (75 het jaar ervoor), meestal via de zorg-overleggen met het mbo of vanwege aanmelding bij het project Begeleid Wonen Jongeren. De redenen zijn divers; 48% vanwege psychosociale problematiek, 25% studie gerelateerd, 16% vanwege woonproblematiek. Er zijn 46 jongeren door het Doorstroompunt in begeleiding genomen. Van de 75 jongeren zijn 41 jongeren op school gebleven of hebben een startkwalificatie behaald, 34 jongeren zijn voortijdig gestopt.

Grafiek 4
VSV verslagjaar 2022/2023

2022 2023 DOORSTROOMPUNT IN ÉÉN OOGOPSLAG

TOELEIDING ARBEIDSMARKT VOOR PRAKTIJKONDERWIJS (PRO) EN SPECIAAL ONDERWIJS (VSO)

Er is een integrale aanpak voor de leerlingen die uitstromen van het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs. De leerlingen met een uitstroombestandje werk of een arbeidsmatige dagbesteding behoren niet tot de doelgroep vsv, maar worden wel begeleid of gevolgd als zij ondersteuning nodig hebben. Voor een goede aansluiting zijn de gemeente en de Binnenbaan gedurende het laatste schooljaar van de leerling al op school betrokken bij de besprekingen over de uitstroommogelijkheden. Samen de leerling en ouders wordt gekeken welke ondersteuning (preventief) ingezet

kan worden zodat de leerling een passende plek op de arbeidsmarkt krijgt en kan behouden.

In het schooljaar 2022-2023 zijn 46 kwetsbare jongeren geregistreerd, waarvan 29 het onderwijs in het verslagjaar hebben verlaten en 17 al eerder.

Tabel 9 Uitstroom kwetsbare jongeren 2022-2023

Uitstroom naar	Aantal	%
Onderwijs	3	8,5%
Werk regulier	19	41,3%
Binnenbaan	17	37,0%
Hulpverlening	4	8,7%
Niet plaatsbaar	3	6,5%
Totaal	46	100%

BEGELEID WONEN JONGEREN (BWJ)

Woonbegeleiding aan kwetsbare jongeren is een effectieve maatregel voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid. Het project Begeleid Wonen Jongeren biedt een integrale aanpak op het gebied van wonen, leren, werken en zorg voor jongeren vanaf 18 jaar die niet thuis kunnen wonen, maar ook nog niet in staat zijn zelfstandig te wonen. De verwijzers zijn divers; jeugdhulporganisaties, GGZ-instellingen, onderwijs en de Binnenbaan. De aanmelding en toeleiding verloopt via het Doorstroompunt en de samenwerkingspartners zijn de wooncorporaties De Goede Woning, Vidomes en Vestia en het Mbo Rijnland.

In 2023 hebben 64 jongeren woonbegeleiding ontvangen. Inmiddels zijn 32 jongeren succesvol uitgestroomd naar zelfstandig wonen en zijn 26 jongeren nog in begeleiding, 5 jongeren wilden niet (meer) begeleid worden, voor 2 jongeren was het niet passend. Voorwaarde voor deelname aan het project is dagbesteding via school, werk of leerwerktraject, voldoende inkomen en deelname aan het begeleidingstraject. Redenen voor deelname aan het project is een problematische thuissituatie (40), praktische zaken als schulden (9) of psychische klachten (15).

Meer info: [Begeleid Wonen Jongeren](#) | [Gemeente Zoetermeer](#)

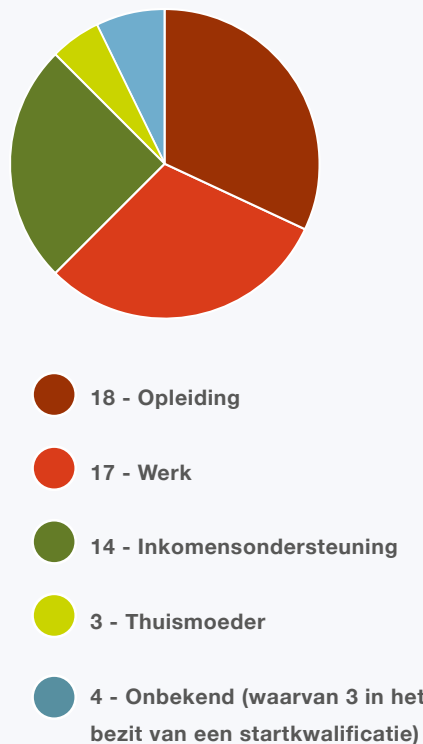

KETENAANPAK JONGE MOEDERS

Een jonge moeder is een vrouw die voor haar 20e jaar een kind heeft gekregen. In schooljaar 2022-2023 waren dat er 13 (peildatum 1 januari 2023). Het Doorstroompunt volgt deze doelgroep tot 23 jaar. Er waren in Zoetermeer in totaal 56 jonge moeders in de leeftijd tot 23 jaar. Er was 1 jonge moeder onder de achttien jaar, het merendeel (35) is 21 jaar en ouder. Er waren 18 jonge moeders die een studie volgden en 13 waren al in het bezit van een startkwalificatie.

Het JIP houdt in opdracht van de gemeente een spreekuur voor jonge moeders en zwangere meiden. Zij stappen makkelijker binnen bij deze laagdrempelige organisatie. De medewerker kijkt samen met de jonge moeder op welke gebieden er problemen of vragen zijn. Het JIP houdt het overzicht van de ondernomen acties en de doorverwijzingen en geeft de informatie door aan het Doorstroompunt zodat op één centrale plek alle gegevens bekend zijn en waar nodig hulp ingezet wordt. Het zorgpad voor Jonge Moeders is vanuit het Meerpunt geactualiseerd en met de betrokken ketenpartners besproken. Jonge moeders die woonbegeleiding nodig hebben, vallen onder het project Begeleid Wonen Jongeren (BWJ).

Grafiek 5 - DAGBESTEDING/INKOMEN VAN DE DOELGROEP JONGE MOEDERS 2022-2023

NAZORG EX-GEDETINEERDEN

Er zijn het afgelopen schooljaar 64 jongeren tot 27 jaar bij de gemeente gemeld vanwege beëindigen detentie (bij 25 jongeren was er sprake van recidive). Van de 64 jongeren waren er 4 jongeren onder de achttien jaar (de helft minder dan vorig jaar). Standaard wordt gekeken of er ondersteuning nodig is op gebied van scholing, werk, zorg en inkomen. Jongeren onder de 18 jaar worden gevolgd door leerplicht, jongeren van 18 jaar en ouder worden in opdracht van de gemeente in detentie bezocht door Exodus. Er zijn 22 jongeren bezocht, waarvan 2 in ambulante begeleiding zijn genomen. Bij 15 jongeren beoordeelde de Raad van de Kinderbescherming wat nodig is, 9 jongeren worden begeleid door de gemeente en 13 jongeren zaten nog vast.

Colofon

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.
Meer info: Tel 079 346 95 00 Ontwerp: www.bb-go.nl